

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ  
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS  
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ  
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL  
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN  
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS  
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ  
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES  
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES  
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH  
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE  
EIROPAS KOPIENU TIESA



EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS  
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA  
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ  
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN  
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH  
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS  
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE  
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV  
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI  
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN  
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Spauda ir informacija

## PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 98/07

2007 m. gruodžio 18 d.

Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-341/05

*Laval un Partneri Ltd prieš Svenska Byggnadsarbetareförbundet ir kt.*

### **TEISINGUMO TEISMO SPRENDIMAS DĖL KOLEKTYVINIŲ VEIKSMŲ, KURIAIS PROFSĄJUNGA SIEKIA PRIVERSTI UŽSIENIO PASLAUGŲ TEIKĖJĄ PRADĖTI DERYBAS DĖL DARBO UŽMOKESČIŲ IR PRISIJUNGTI PRIE KOLEKTYVINĖS SUTARTIES, ATITIKTIES BENDRIJOS TEISEI**

*Tokie kolektyviniai statybos darbų blokavimo veiksmai sudaro laisvės teikti paslaugas apribojimą, kuris nepateisinamas bendrojo intereso tikslo apsaugoti darbuotojus atžvilgiu*

Direktyva 96/71 dėl darbuotojų komandiravimo<sup>1</sup> numato, kad priimančiojoje valstybėje narėje komandiruotiems darbuotojams užtikrinamos įdarbinimo sąlygos yra numatytos įstatymuose ir kituose teisės aktuose ir (arba) – statybos sektoriuje – kolektyvinėse sutartyse ar arbitražo sprendimuose, kurie paskelbti visuotinai taikytinai.

Švedijos įstatymas dėl darbuotojų komandiravimo reglamentuoja darbo ir įdarbinimo sąlygas Direktyvos 96/71 numatytose srityse, išskyrus minimalaus darbo užmokesčio normas. Įstatyme nėra darbo užmokesčiui skirtų nuostatų, nes Švedijoje juos nustatyti paprastai patikėta socialiniams partneriams kolektyvinių derybų būdu. Švedijos teisė suteikia profsąjungoms teisę tam tikromis sąlygomis imtis kolektyvinių veiksmų siekiant priversti bet kurį darbdavį pradėti derybas dėl darbo užmokesčio ir prisijungti prie kolektyvinės sutarties.

2004 m. gegužę Latvijos bendrovė *Laval un Partneri Ltd* komandiravo Latvijos darbuotojus į Švediją atlikti statybos darbus. Darbus, tarp kurių buvo mokslo įstaigos Vaksholmo mieste renovacija ir išplėtimas, atliko dukterinė bendrovė *L&P Baltic Bygg AB*.

2004 m. birželį *Laval* ir *Baltic Bygg* pradėjo derybas su Švedijos statybų sektoriaus ir viešųjų darbų darbuotojų profesine sąjunga (*Svenska Byggnadsarbetareförbundet*) dėl komandiruotiems darbuotojams darbo užmokesčio normų nustatymo ir *Laval* prisijungimo prie kolektyvinės statybos sektoriaus sutarties. Tačiau jokie susitarimo sudaryti nepavyko (CP 36/07). Rugsėjo ir spalio mėnesiais *Laval* pasirašė kolektyvines sutartis su Latvijos statybos sektoriaus profsąjunga, kuriai priklausė 65 % komandiruotų darbuotojų.

<sup>1</sup> 1996 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje, OL L 18, 1997, p. 1.

2004 m. lapkričio 2 d. *Byggnadsarbetareförbundet* ėmėsi kolektyvinių veiksmų, kurie pasireiškė visų *Laval* Švedijoje vykdomų statybos darbų blokavimu. Švedijos elektrikų profesinė sąjunga prisijungė prie šio solidarumo judėjimo, kuris sutrukdė elektrikams teikti paslaugas *Laval*. Nė vienas šių profsąjungos narių nebuvo *Laval* darbuotojas. Nutraukus darbus tam tikrą laikotarpį, buvo paskelbtas *Baltic Bygg* bankrotas, o komandiruoti darbuotojai sugrįžo į Latviją.

*Laval* ieškinį dėl kolektyvinių veiksmų teisėtumo ir patirtos žalos atlyginimo nagrinėjantis *Arbetsdomstolen* pateikė Europos Bendrijų Teisingumo Teismui klausimą, ar Bendrijos teisė draudžia aprašytomis aplinkybėmis profsąjungoms imtis tokių kolektyvinių veiksmų.

Pirmiausia Teisingumo Teismas konstatuoja, kad Direktyva 96/71 neleidžia priimančiajai valstybei narei numatyti, kad teikiant paslaugas jos teritorijoje reikia laikytis darbo ir įdarbinimo sąlygų, kurios viršija minimalią apsaugą užtikrinančias imperatyvias normas. Iš tikrųjų, kalbant apie Direktyvoje 96/71 nurodytus dalykus, ši direktyva aiškiai numato apsaugos lygį, kurį kitose valstybėse narėse įsteigtos įmonės priimančiojoje valstybėje narėje turi užtikrinti darbuotojams, komandiruotiems į pastarosios teritoriją.

Toliau Teisingumo Teismas pripažįsta, kad **teisė imtis kolektyvinių veiksmų turi būti pripažinta kaip pagrindinė teisė, esanti** vienu iš bendrųjų Bendrijos teisės principų, kurių laikymąsi užtikrina Teisingumo Teismas, tačiau naudojimuisi ja gali būti taikomi tam tikri apribojimai (91 punktas). **Pagrindinis** teisės imtis kolektyvinių veiksmų **požymis nepašalina iš Bendrijos teisės taikymo srities tokių veiksmų**, kurių imamasi prieš kitoje valstybėje narėje įsteigtą įmonę, komandiruojančią darbuotojus pagal tarpvalstybinio paslaugų teikimo sistemą.

Šioje byloje Teisingumo Teismas konstatuoja, kad **dėl valstybės narės profsąjungų teisės imtis kolektyvinių veiksmų**, kuriais kitose valstybėse narėse įsteigtos įmonės gali būti priverstos neapibrėžtą laikotarpį derėtis, siekiant sužinoti minimalaus darbo užmokesčio normas, ir prisijungti prie kolektyvinės statybos sektoriaus sutarties, kurios tam tikros sąlygos yra griežtesnės nei minimali Direktyva 96/71 užtikrinta apsauga, **gali tapti mažiau patrauklu, netgi sunkiau, šioms įmonėms Švedijos teritorijoje vykdyti statybos darbus, ir dėl to ji sudaro laisvės teikti paslaugas apribojimą.**

Laisvės teikti paslaugas apribojimas gali būti pateisintas, tik jeigu juo siekiama Sutartį atitinkančio teisėto tikslo ir jis yra grindžiamas privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais, su sąlyga, kad tokiu atveju šis apribojimas yra tinkamas nagrinėjamam tikslui įgyvendinti ir neviršija to, kas būtina jį pasiekti.

Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas pažymi, **kad teisė imtis kolektyvinių veiksmų, kuriais siekiama apsaugoti** priimančios valstybės **darbuotojus** nuo galimos socialinio dempingo praktikos, gali būti privalomuoju bendrojo intereso pagrindu (103 punktas). Tokiomis aplinkybėmis priimančiosios valstybės narės profsąjungos pradėtas statybos darbų **blokavimas**, kuriuo siekiama pagal tarpvalstybinio paslaugų teikimo sistemą komandiruotiems darbuotojams užtikrinti tam tikro nustatyto lygio darbo ir įdarbinimo sąlygas, **patenka į darbuotojų apsaugos tikslą.**

Tačiau, atsižvelgiant į tai, jog kolektyviniais veiksmais profsąjungos siekia priversti kitose valstybėse narėse įsteigtas įmones įvykdyti specialias pareigas, susijusias su prisijungimu prie kolektyvinės statybos sektoriaus sutarties, **tokia kolektyviniais veiksmais sudaroma kliūtis negali būti pateisinama tokio tikslo atžvilgiu.** Iš tiesų, kalbant apie pagal tarpvalstybinio paslaugų teikimo sistemą komandiruojamus darbuotojus, **Direktyva 96/71 atlikus koordinavimą, tokių darbuotojų darbdaviai yra priversti** priimančiojoje valstybėje narėje **laikytis pagrindinių minimalią apsaugą užtikrinančių imperatyvių teisės normų.**

Kalbant apie tai, kad kolektyviniais veiksmais profsąjungos siekia priversti kitose valstybėse narėse įsteigtas įmones, kurios į priimančiosios valstybės narės teritoriją laikinai komandiruoja darbuotojus, **derėtis dėl darbo užmokesčio**, Teisingumo Teismas pažymi, kad iš tiesų **Bendrijos teisė nedraudžia valstybėms narėms reikalauti iš tokių įmonių tinkamomis priemonėmis laikytis jų taisyklių minimalaus darbo užmokesčio srityje.**

Tačiau **kolektyviniai veiksmai negali būti pateisinami bendrojo intereso apsaugoti darbuotojus tikslu, kai** tokiais kolektyviniais veiksmais iš kitoje valstybėje narėje įsteigtos įmonės reikalaujamas **derybas dėl darbo užmokesčio reglamentuoja nacionalinės teisės aktai, kuriuose nėra nuostatų**, nesvarbu, kokio pobūdžio jos būtų, kurios būtų pakankamai aiškios ir prieinamos, kad tokiai įmonei nebūtų praktiškai neįmanoma arba pernelyg sunku nustatyti pareigas, kurių ji turi laikytis minimalaus darbo užmokesčio srityje.

Galiausiai Teisingumo Teismas konstatuoja, kad nacionalinės teisės aktai, kuriuose neatsižvelgiama į kolektyvines sutartis, nesvarbu kokio turinio jos būtų, su kuriomis į Švediją darbuotojus komandiruojančios įmonės yra jau susaistytos jų įsisteigimo valstybėje narėje, diskriminuoja šias įmones tiek, kiek pagal juos jos yra vertinamos taip pat, kaip ir nacionalinės įmonės, kurios nėra sudariusios kolektyvines sutartis.

Iš Sutarties išplaukia, kad tokios diskriminacinės nuostatos gali būti pateisinamos tik viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ir visuomenės sveikatos sumetimais.

Taikant šiuos teisės aktus kitose valstybėse narėse įsteigtoms įmonėms, susaistytoms kolektyvinėmis sutartimis, kurioms Švedijos įstatymas tiesiogiai netaikomas, siekiama, pirma, leisti profsąjungoms veikti tam, kad visi Švedijos darbo rinkoje veikiantys darbdaviai taikytų darbo užmokesčius ir kitas darbo sąlygas, atitinkančias įprastai Švedijoje taikomas, ir, antra, vienodais pagrindais sudaryti sąžiningos konkurencijos sąlygas Švedijos darbdaviams ir iš kitų valstybių narių atvykstantiems verslininkams.

Kadangi nė vieno iš šių pagrindų neapima viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ir visuomenės sveikatos sumetimai, tokia diskriminacija negali būti pateisinama.

*Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.*

*Dokumentas prieinamas šiomis kalbomis: visos*

*Visas sprendimo tekstas yra Teisingumo Teismo interneto tinklalapyje  
<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=LT&Submit=rechercher&numaff=C-341/05>  
Jį galima rasti paskelbimo dieną nuo 12 val. Vidurio Europos laiku.*

*Detalesnės informacijos teiraukitės Gitte Stadler  
Tel. (00352) 4303 3127 Faks. (00352) 4303 3656.*

*Iškilmingo posėdžio vaizdai prieinami EbS „Europe by Satellite“, šią paslaugą teikia Europos  
Komisijos Spaudos ir informacijos generalinis direktoratas,  
L-2920 Luxembourg, Tel. (00352) 4301 35177, Faks. (00352) 4301 35249  
arba B-1049 Bruxelles, Tel. (0032) 2 29 64106, Faks. (0032) 2 29 65956*